

PUSTOVANJE Z VKLJUČITVIJO ŠOLSKE SKUPNOSTI / Aleksander Gube, prof. slovenščine in nemščine /

Osnovna šola Louisa Adamiča Grosuplje, podružnična šola Šmarje - Sap

Čeprav živimo v času visoke mobilnosti in se lahko odpeljemo skoraj na vsako pustno prireditev, pri pripravi te in na njej praviloma sodelujemo le z opazovanjem. Drugače je pri pustovanju v šoli, saj lahko učenci aktivno sodelujejo tako pri pripravi programa, krasitvi šole kot s sodelovanjem na prireditvi. Odločili smo se, da učencem podružnične šole Šmarje - Sap pripravimo posebno pustovanje.

PO MERI UČENCEV

Namen dni dejavnosti v obveznem programu osnovne šole je razvijati sposobnosti, zmožnosti, ustvarjalnost in zanimanje učencev ter nadgrajevati učenčevo znanje s praktičnimi aktivnostmi in hkrati omogočiti medpredmetno povezovanje različnih področij.

Med šolskim letom zato pripravimo dneve dejavnosti na različne teme. Trudimo se izbrati vsebine, ki so pestre in primerne starosti in razvojni stopnji učencev. Za to je bilo potrebno dobiti zadostno število sodelavcev, predvideti prostor in čas za izvedbo. Metode dela je potrebno preudarno izbrati in z njimi zagotoviti aktivnost maksimalnega števila udeležencev ter pri tem upoštevati njihove izkušnje in interese. Če so udeleženci hkrati ustvarjalci in oblikovalci, je potrebno upoštevati tudi njihove osebne izzive in interese, ki jih bodo poskusili vključiti v dejavnosti.

V zadnjih šolskih letih smo pustovanje izvajali v omejenem časovnem obsegu, zato je bilo okrnjeno. Zajemalo je ocenjevanje pustnih mask, kratko rajanje v času glavnega odmora in podelitev nagrad najbolj izvirnim posameznim ter skupinskim maskam. Odziv udeležencev je bil vedno enak, zakaj ne pripravimo kulturnega dne. Avgusta smo se odločili, da organiziramo kulturni dan na temo pustovanja.

Med načrtovanjem smo se odločili, da v nastajanje in oblikovanje vključimo učence, saj mora biti pustovanje čim bolj zanimivo, pestro, privlačno in zabavno, tj. njihovo. Določili smo okvire, v katerih bodo lahko soustvarjalci popolnoma pokazali svoje znanje. Izoblikovali smo vodilne aktivnosti, pri katerih bodo lahko razvijali in

uresničevali svoje interese. Predpostavili smo, da se učencem aktiven način dela bolj vtisne v spomin, da se učijo na lastnih izkušnjah, da so samostojni in imajo pozitiven odnos do ustvarjenega. Hkrati smo želeli, da učenci različnih starosti, izkušenj in znanj pripomorejo k temu, da bo pustovanje zanimivo vsem, ne le peščici.

AKTIVNOSTI

Neodgovorjeno je ostalo vprašanje, kako vključiti čim večje število učencev. Ker so učenci željni ustvarjanja in aktivnosti, smo ugotovili, da to najlažje izpeljemo z vključitvijo šolske skupnosti. Na sestankih pred pustnim rajanjem so bili predstavniki oddelkov seznanjeni s pričakovanji in potekom kulturnega dne; pogovorili so se o namenih in ciljnih pustovanja, nagradah, nalogah. Vnema predstavnikov oddelkov se je izkazala za ključno, saj so lasten interes ob pomoči koordinatorjev uspešno prenesli na ostale sošolce in k sodelovanju povabili razrednike, sorazrednike in ostalo osebje. Učenci na oddelkih so dodeljene naloge prevzeli s polno vnemo in odgovornostjo ter se hitro začeli dogovarjati, kako odlikovati in organizirati kulturni dan. Povabljeni sodelavci so učencem pomagali z nasveti, usmeritvami, spodbudami; mentorja pa sva proces nadzirala, usklajevala in se dogovarjala s soustvarjalci, saj je bilo treba vse delčke povezati v celoto.

Okrasitev prostora

Učenci, zadolženi za okrasitev, so se odločili, da izdelke za okrasitev izdelajo med razrednimi urami. Prostor so okrasili z barvnimi verigami, baloni in maskami, ki so jih izrezali in naredili iz papirja. Ker so jih lastnoročno izdelali, so poskrbeli tudi za njihovo varovanje.

Ocenjevalna komisija

To nalogo so učenci sprejeli kot najtežjo, saj so ugotovili, da morajo izbrati nepristransko komisijo, zato so se odločili, da komisije ne bodo sestavljali učenci, ampak učitelji. Imenovali so tričlansko komisijo in pripravili postopek ter pravila ocenjevanja. Komisija je med mimohodom ocenjevala najboljšo masko vsakega oddelka in na koncu izbrala tri najizvirnejše posamezne maske ter eno skupinsko.

Nagrade za najboljše maske

Iz nabora idej nagrad so bile izbrane štiri nagrade. Za najboljšo skupinsko masko je bila izbrana nagrada *kupon za neocenjevanje*. Za individualne maske so bile predvidene tri nagrade, in sicer za prvo mesto *malica po izboru zmagovalca za njegov oddelek*, drugo mesto *trije dnevi glasbe po izboru drugogovrščne maske za celotno šolo* in tretje mesto *dan brez domače naloge za oddelek tretjevrščne maske*.

Vezno besedilo

Oddelka, ki sta pripravljala vezno besedilo, sta najprej izbrala moderatorje, ki so povezovali program. Izbrali so šest povezovalcev programa. Prvi par je naredil uvod v prireditev in predstavil pomen pustnega rajanja, drugi par je povezoval del z ocenjevanjem mask in nagrajevanjem teh, tretji je pripravil zaključek, s katerim se je zahvalil vsem maskam.

Izbor glasbe

Ker jeokus glasbe, ki jo učenci radi poslušajo, različen, je bilo vodilo, ki so se ga držali izbiralci glasbe, da izberejo glasbo, na katero se lahko pleše različne vrste rajalnih in skupinskih plesov. Glasba, ki so jo izbrali, je bila večinoma slovenska, otroška, narodno-zabavna in popularna. Na predvajalni seznam

so uvrstili tudi nekaj tujejezičnih plesnih in popularnih skladb.

Fotografiranje mask in pustovanja
Nadobudni fotografi so za fotografiranje skupinskih fotografij oddelkov in posamezno fotografiranje pripravili atelje in v njem dva različna kotička. Pri posameznem fotografiranju so lahko učenci stopili za panoja, na katerih sta bili podobi Mikija Miške in princeze Elze iz Ledenega kraljestva. Dan po pustovanju so pripravili ogled vseh fotografij, ki so se vrtele na platnu v avli šole med glavnimi odmori.

Animacija in ples

Dekleta in fantje, ki radi plešejo, so pripravili različne preproste plesne koreografije, ki so se jih poskušale naučiti tudi preostale maske. Na odru so ob glasbeni spremljavi najprej pokazali plesne korake, nato pa plešoče spodbujali k plesu. Zaplesali so izraelski ples *chanaleh ofa ktana*, *makareno*, »kovter šivat« (previjanje plesne kolone pod mostom iz rok), *polonezo* in *polko*.

EVALVACIJA PUSTOVANJA

Na osnovi anketiranja učencev smo pripravili evalvacijo pustnega rajanja, ki je postregla z zanimivimi ugotovitvami. Vsi udeleženci so pustovanje ocenili z visoko povprečno oceno in se strinjali, da je treba dejavnost obdržati in ponoviti. Pri analizi izstopajo razlike v pričakovanju med učenci različne starostne skupnosti, hkrati pa so opazne tudi razlike znotraj ene starostne skupine v dveh paralelnih oddelkih. Rezultati kažejo, da so zelo zadovoljni z možnostjo aktivnega sodelovanja in soodločanjem pri nastajanju. Številnim anketirancem je bilo aktivno sodelovanje povod za trud pri pripravi pustne maske, saj so si želeli pohval za ustvarjalnost. Animacijo bi dopolnili z dramskimi vložki, šalami, bonboni in igrami; okrasitev prostora pa z bleščicami in konfeti. Ocenjevanju mask bi dodali aktivno predstavitev teh tako, da se maska, ki se uvrsti v ožji izbor za nagrado, izkaže v različnih tekmovalnih aktivnostih. Strinjajo se, da komisijo sestavljajo odrasle osebe. Po pričakovanju je zelo težko ustreči

glasbenemu okusu, saj je ocena izbrane glasbe najnižja.

SKLEP

Sodelovanje in vzdušje med učenci znotraj in med oddelki je bilo zelo pozitivno. V nastajanje je bilo vloženega veliko truda, s številčnostjo vključenih učencev pa smo uspeli povezati vse oddelke in preprečiti uničevalnost posameznikov. Povezali so številna predmetna področja šport (ples), likovno umetnost (fotografiranje), glasbeno umetnost, slovenščino, tehniko in tehnologijo, računalništvo itd.

Pri pripravi pustovanja so izkazali veliko ustvarjalnosti, nadarjenosti, svobodnega razmišljanja in samostojnosti ter prilagajanje novim razmeram in skrb za kakovost pripravljenega. Način dela, pri katerem so lahko soustvarjali program in sodelovali pri izvedbi dejavnosti, je sodelujoče zelo navdihnil in spodbudil. Na številnih področjih so pokazali iznajdljivost, ki je od določene starostne skupine ne bi pričakovali, in ponujali rešitve, nad katerimi so bili osupli vsi udeleženci. Dodeljene naloge so izpeljevali v predvidenem časovnem roku in na zelo visoki ravni.

Viri

Učni načrt za slovenščino (2011) Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod RS za šolstvo. Dostopno na http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf, 12. 3. 2016.

Koncept dni dejavnosti (1998) Dostopno na http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_drugo/Dnevi_dejavnosti.pdf, 12. 3. 2016

